

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. V. De iis, qui ne bibendo inebrientur. pr[a]esumptis antidotis
effectum volunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

& meatus vrinx, & sic sine turbatione capitis, me-
rum, prius quàm exhalet, abscedit.

Nonnulli copiã vini q̄ ingesserunt, de industria i-
terũ egerũt, hinc nõ inebriatur. Quĩ id fiat rogas? Vi-
num eructant, antequam in stomacho benè calefiat
nondũ verò calefactũ, expirare fumos non potest.

Hos certè, qui tales sunt, robustissimo & ferreo
quasi stomacho oportet esse, qui tantam naturalis
caloris oppressionem, vel aliquantisper tolerare
queant. sed plerunq; talibus, inopinata mors vitæ v-
sum eripuisse legitur. Exemplum eius generis com-
memorat Plutarchus. *Nam cum Alexander bibendi*
quoddam certamen instituisset, quidam inter duos cele-
brioris potatores, victor, in conspectu Regis exhausit vi-
ni choas seu congios quatuor, sed paulò post interit.
Quo eodem medio, multi persæpè vitam sibi eri-
puerunt. Vt ego demirer, Magistratum, huiusmodi
hominũ monstra tolerare, quib⁹ tamè irascès Deus,
per Prophetã dixerit. *Va qui potentes estis ad bibendũ.*

Huiusmo-
di bibones
persæpè
subita mor-
te pereunt.
In vita A-
lexandri.

Isaia. 5.

CAPVT V.

*De iis qui ne bibendo inebrientur, præsumptis an-
tidotis effectum volunt.*

HAbent hoc quidam in secretis, contra Ebrieta-
tem, potandi palæstram ingressuri, vt ante con-
uinium, vel Thyrsum brassicæ crudæ comedant, vel
rapam præmandant itidem crudam. vel oleum bi-
bant, vel panis bucellã sumant, ex aqua, ipsa super-
bibita. Sedatur quippè crapula brassicæ succo, nam
eius humores discutit, & partim ad aluum deicit,
partim, qui vinosi sunt, & desuper natantes, detru-
dit ad vesicam. Cuius antipathie vini cum brassica,
causam ab illis petas, per me licet, qui herbarum vi-
res scrutantur. Consentaneum sit, cum brassica in
vine-

Remedia
Ebrietatis
dispulsiva.
Brassica
cruda ex
aceto.

rimetis sata, ut à vinitoribus, Franconia incolis audi-
 ut, non raro, ipsas tabefaciat vites, liquori quoque vi-
 tium, vino inquam, ut diximus, aduersari, ut humo-
 res ab ipso generatos fugere ac propellere possit è
 corpore. Qua de re sic Cato. *Vbi vales, inquit, in cōui-
 uio multum bibere, largiusque cenare, libenter ante cenam*
comesto crudam brassicam ex aceto. Et item vbi cenaueris,
alia quinq; folia; reddet te, quasi nihil ederis, & crapulam
dissipabunt omnem. Et ut meam, hic, ipsi Catoni cen-
 suram apponam, non loquitur vir grauissimus de be-
 stiali illa, quae apud multos viget, ingurgitatione; sed
 de liberaliori quodam potu vini, qui etsi modum non
 omnino excedat, naturae tamen sit, per excessum qua-
 lis qualis ille sit, inconueniens & nimius ut crapulam
 generet. Hoc enim *crapula* differt à *Temulencia*; quod
 hac mentem tentet, & quatiat, vnde Temetum di-
 citur putant, quasi tentans mentem; Illa verò mente si-
 bi constante, dolet, ac turbat ventrem. Alia Plinius
 affert remedia. *Viola* inquit, aut portata, aut capiti
 imposita, Ebrietatem fugant. Et *Amerhisus* super umbi-
 licum positus, vini vapores discutit.

L. de re ru-
stica.

Crapula
ut disse-
rat à Te-
mulentia.

Viola.
Histor.
nat. lib. 21.

Genial.
Dier. lib. 5.
cap. 21.

Lupini, Ci-
trum, Api-
um.
Oleum &
Sal.

Rosarij
Theologiae
par. 2, tit.

Alexander quoque ab Alexandro, sic scribit. *E-*
gyptiorum mos traditur, ut familiaribus cœnis, brassicam
presumat prius, eo Edulij genere Ebrietatē discuti rati, quā
Cato oleribus praeposuit cunctis, ita ut mane illā esse oport-
eret, ieiunium. Nonnulli Lupinos, Citrum, & Apium,
quod & Ebrietati, & veneno prodesse, velut antidotū
praecipere. Graeci vero madentes, oleo perungunt & sale,
qui etiam ante reliquas dapes, salem, velut amicitiae sym-
bolum, hospitibus apponunt. Sicut & Romani lactucas,
quod Ebrietatem discuterent. Pelbartus Themisuari-
ensis, doctissimus Theologus hac de re haec tradit.
si corona ex Apio facta, in capite gestetur, Ebrietatem
 R 3
 ex

de proprie
herbarum.
Apium &
Crocus.
Lib. 2. de
occulis
naturæ
miraculi,
cap. 17.
Amygda-
la amara,
nuclei po-
mi Persici,
a. g. eiusdē
arboris fo-
lia.
Absinthii
pontici, &
nux mu-
scata, & a

ex parte censetur prohibere. Ibidem: Qui crocumbi-
bunt liquidum prius, crapulam non sentiunt, & Ebriri-
tati resistunt. Corona quoque ex croco, capiti imposi-
ta, Ebrietatem discutiunt. Addit plura Leuinus Lem-
nius hisce verbis: Inter hæc, quæ vini vim frangunt ac
propulsant, amara refero, & quotquot humores aquo-
sos per urinam expurgant. Hæc enim ratione effici solent,
vt aliò quàm ad caput, sumi deferantur, ac vinum ve-
nas subire prohibeatur, exiccante etiam amarore humi-
ditatem. sic amygdala amara id efficaciter præstant, qui-
na sena vè, ante cœnam assumpta: Persicorum quoque nu-
clei, parem cum iis effectum obtinent, & foliorum Persi-
cæ arboris, expressus succus, ieiuno assumptus, Cyathi
mensura, qua facultate pollent, & Absinthii Pontici di-
lutum, ac nux muscata: hæc enim omnia meatus recludunt,
ac peruios laxosque efficiunt, quemadmodum & olei
ex oliuis expressi, aut sesami semine, sextans, hoc est,
vnciæ duæ, antelucano haustæ; lubricam siquidem reddis
aluum, meatusque vrinarios dilatat, sic, vt liquor corpori
non inhereat, sed continenter defluat, modò, ne quis
esculentis ventriculum plus satis oneret.

Excusat se
author,
cans ra-
tionem cur
hæc addu-
xerit?

Cur hæc, obiectabit nasutulus quispiam taxa-
tor, cur inquam doces homines ad bibendum satis
ex se propensos, quomodo multum bibere possint?
Annon hoc est oleum camino addere? currenti cal-
car iniicere? Non est: Nec quis existimet, ansam mi-
nistrare me, aut fenestram aperire, ad nequitiam,
cum hoc potissimum sit in votis, vt homines aut
moderatè bibere consuecant, aut si occasio incide-
rit, vt paulò largius sit bibendum, (nam vt habet
proverbium, sacra hæc non aliter constant) ne de-
sint adminicula, quibus tantum malum, quod cor-
poris

pori, ut animæ damna taceantur, illatum plerunque
idemus, propulsari possit.

De brassica verò, de rapa, amygdalis panistq; buc-
cella, & omnibus iam recensitis temulentia dispul-
sibus remediis, quidquid ab aliis sentiatur, si ad susti-
nendam poculorum euacuationem, quam bibones
nostri magnæ sibi laudi ducunt, & non ad medican-
dum valetudini applicata, vsurpentur, summa us
inest iniquitas, cum sanitatis media, Ebrietatis in-
strumenta esse cogantur. Quisquis ergò id fecerit,
atq; creaturarum vsum à Deo inditum, sic inuerte-
rit, id non feret inultum.

CAPVT VI.

*Varia Temulentorum sectæ &
societates.*

Sicut ii, qui studium virtutis profitentur, vnani-
mi voto, colligatis animis quasi, arctam, ac certis
quibusdam Regulis complexam, vitæ societatem
ineunt, ut in superandis rerum difficultatibus, alter
alterum iuuet, alter alteri solatio sit, flante ac reslan-
te fortuna, atq; omnes tandem optata metâ potian-
tur: Ita & ii, qui vino indulgent, & commessationi-
bus, plerunque sibi similes aggregant, quibuscum
certis potandi legibus, vitam in popinis terunt. Et
sectæ quidem tales, diuersæ, in omnibus ferè locis
inueniuntur. nos aliquas tantùm, tum antiquas, tum
nouas recensēbimus, atq; explodemus.

Commemorat in primis sanctus Augustinus, A-
fros suo tempore, agminatim solitos, in honorem
Martyrum, agitare primùm honesta ac licita conuiuia,
quæ modestiæ fines non excederent, postea verò, ut
progressu tēporis omnia plerūq; in deteri⁹ vergunt,
R 4 dege-
temporibus D. Augustini, potitantium ad sepulchra SS. Martyrum.

*Epist. 64.
ad Episco-
pū Aure-
lium.*

*Sectæ te-
mulentorū*